

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 19 grudnia 2025 roku

Sprawa: Interpelacja nr 13915 pośła Krystiana Łuczaka
Znak sprawy: ST3.054.85.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelacje nr 13915 pośła Krystiana Łuczaka, proszę przyjąć następujące wyjaśnienia.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 zostały ustalone, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹ oraz ustawy z dnia 5 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego². Dla wszystkich, w tym dla gminy Baruchowo i gminy Boniewo, dochody na 2026 r. zostały naliczone wg tych samych zasad.

Należy przy tym wyjaśnić, że zarówno przepisy poprzednio obowiązującej – jak i nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nie zawierają regulacji, które gwarantują każdej jednostce samorządu terytorialnego bezwarunkowy i automatyczny ponad inflacyjny wzrost ich dochodów w każdym następnym roku, w oderwaniu od wyników zastosowania algorytmów. Nowy system finansowania jednostek samorządu terytorialnego powstał aby zobiektywizować obliczanie środków finansowych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Finansowanie samorządów opiera się na zastosowaniu algorytmów wykorzystujących obiektywne, mierzalne za pomocą danych statystycznych parametry, co zapewnia przejrzystość, obiektywność i adekwatność kryteriów podziału środków. Racjonalne i algorytmiczne naliczanie środków finansowych dla

¹ Dz.U. poz. 1572 z późn. zm.

² Dz.U. poz. 1659

każdej JST powoduje, że kwota finansowania jest uzależniona od użytych parametrów, których zmiana w efekcie wpływa na kwotę naliczonych środków.

Dochody samorządów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) obliczane są jako określony ustawowo procent dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku, gdy zwiększone dochody z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT są niewystarczające na pokrycie potrzeb finansowych określonych w ww. ustawie, to jednostki samorządu terytorialnego otrzymują subwencję ogólną z budżetu państwa. Subwencja ma więc charakter uzupełniający wobec podstawowych dochodów jednostek samorządu terytorialnego, opierających się głównie na udziałach w podatkach PIT i CIT.

Na rok 2026:

- dochody z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT zostały naliczone na podstawie danych podatkowych za rok 2024 wg stanu na 30 czerwca 2025 r. i zwaloryzowane zgodnie z ustawą prognozowanymi wskaźnikami makroekonomicznymi na 2026 r.,
- subwencja ogólna została naliczona w wysokości subwencji z roku 2025 powiększonej lub pomniejszonej o różnicę przyrostów potrzeb finansowych oraz kwoty kalkulacyjnej zachodzących między rokiem 2026 a rokiem 2025, przy czym wielkości z 2025 roku zostały przeliczone, z uwzględnieniem zaktualizowanych danych dotyczących podatników CIT i potrzeb oświatowych³.

Jak wskazano wyżej, system finansów samorządu terytorialnego jest oparty na konkretnych parametrach i jeżeli te parametry się zmieniają, to ma to wpływ na poziom dochodów jednostki.

Dochody poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego są naliczane na podstawie ich indywidualnych danych, takich jak:

- liczba ludności,
- dochody podatników podatków PIT i CIT odpowiednio zamieszkałych/mających siedzibę na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego za rok 2024,
- dochody z podatków lokalnych i wydatki majątkowe, wykazywane w sprawozdaniach budżetowych,
- wartości determinant, przekazywanych do GUS, wykorzystywane do obliczania potrzeb wyrównawczych.

W każdej jednostce samorządu terytorialnego występują pomiędzy latami zmiany wartości danych, co wpływa na wzrost lub spadek dochodów w kolejnych latach.

Dlatego też nawet sąsiednie samorzady mogą mieć różny wzrost dochodów budżetowych.

Analiza gmin wskazanych w interpelacji wykazała w szczególności, że :

³ Ustawa z dnia 5 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. poz. 1659)

- w Gminie Baruchowo nastąpił ponadprzeciętnie wysoki wzrost podatków lokalnych (o prawie 150% r/r tj. z poziomu 2 920 tys. zł do 4 369 tys. zł.), co w połączeniu ze spadkiem wartości poszczególnych determinant przełożyło się bezpośrednio na wzrost wskaźnika zamożności Gminy z 3.092,74 w 2025 roku do 3.902,13 na 2026 rok. Wzrost zamożności spowodował natomiast zmniejszenie poziomu subwencjonowania gminy z budżetu państwa. Dochody gminy na 2026 rok z tytułu PIT, CIT i subwencji oraz podatków lokalnych są wyższe o 638 tys. zł, tj. o 3,6%. Należy jednocześnie zaznaczyć, że dochody wyliczone na podstawie nowej ustawy z tytułu udziału w podatku PIT, w podatku CIT oraz subwencji ogólnej na 2026 rok będą wyższe o prawie 19% od dochodów uzyskanych w roku 2024, wyliczonym wg poprzedniej ustawy z 2003 r.
- dla Gminy Boniewo łączne dochody z tytułu PIT, CIT oraz z podatków lokalnych, przyjęte do obliczeń na rok 2026, są o 1.556 tys. zł (tj. 17,2%) wyższe niż dochody z tych samych źródeł przyjęte do obliczeń na 2025 r., co wpłynęło na wzrost wskaźnika zamożności z 2.882,94 w 2025 roku do 3.594,41 na 2026 rok. Wzrost wskaźnika zamożności spowodował, że potrzeby wyrównawcze są niższe o 906 tys. zł a subwencja naliczona niższa o 1.115 tys. zł. Niemniej dochody gminy planowane na 2026 rok z tytułu PIT, CIT, subwencji ogólnej i - uwzględnianych w kalkulacji subwencji - dochodów podatków lokalnych są właściwie na poziomie roku 2025. Ponadto, dochody wyliczone na podstawie nowej ustawy na 2026 rok będą wyższe o ponad 10% od dochodów uzyskanych w roku 2024, wyliczonych wg poprzedniej ustawy z 2003 r.

Jednocześnie informuję, że na stronie internetowej Ministerstwa Finansów:

(ścieżka: *Ministerstwo Finansów / Co robimy / Budżety jednostek samorządu terytorialnego / Kwoty i wskaźniki / 2026 r. / Kwoty dochodów jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026, potrzeby finansowe podlegające sfinansowaniu oraz szczegółowe dane wykorzystane do ich obliczenia*)

zamieszczone zostały:

- dane dotyczące dochodów JST na 2026 r. oraz szczegółowe dane kalkulacyjne,
- dane dotyczące dochodów w 2025 r. będące podstawą naliczania dochodów na 2026 r.,
- objaśnienia dotyczące ustalenia dochodów JST na rok 2026, w których – na przykładzie wybranej gminy A – został zaprezentowany algorytm wyliczania dochodów gminy, zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wraz ze szczegółową instrukcją obliczenia waloryzacji dochodów podatników podatku PIT i CIT, poszczególnych potrzeb finansowych, kwoty kalkulacyjnej oraz korekty z tytułu zamożności na rok 2026.

Na podstawie ww. danych oraz szczegółowych objaśnień dotyczących ustalenia dochodów, każdy samorząd może samodzielnie zweryfikować obliczenia dochodów na rok 2026.

Jednocześnie informuję, że zwiększenie dochodów w 2026 r. dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego może nastąpić z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Podział tej rezerwy odbywa się w trakcie roku budżetowego we współpracy ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów